MALTA

ATT Nru. XXIX ta' l-1990

ATT maħruġ b'liġi mill-Parlament ta' Malta.

ATT biex jemenda l-Kodiċi Kriminali (Kap. 9).

ACT No. XXIX of 1990

AN ACT enacted by the Parliament of Malta.

AN ACT to amend the Criminal Code (Cap. 9).

Naghti l-kunsens tiegħi.

(L.S.)

ĊENSU TABONE
President

10 ta' Awissu, 1990

ATT Nru. XXIX ta' l-1990

ATT biex jemenda l-Kodiċi Kriminali (Kap. 9).

IL-PRESIDENT, bil-parir u l-kunsens tal-Kamra tad-Deputati, imlaqqgħa f'dan il-Parlament, u bl-awtorità ta' l-istess, hareġ b'liġi dan li ġej:—

Titolu fil-qosor

1. Dan l-Att jista' jissejjaħ l-Att ta' l-1990 li jemenda l-Kodiċi Kriminali u għandu jinqara u jiftiehem ħaġa waħda mal-Kodiċi Kriminali, hawnhekk iżjed 'il quddiem imsejjaħ "il-liġi prinċipali".

Emenda ta' l-artikolu 5 tal-liġi prinċipali.

2. Is-subartikolu (1) ta' l-artikolu 5 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) fil-paragrafu (d) tiegħu, minflok il-kliem "jew tar-reat imsemmi fl-artikolu 133," għandhom jidħlu l-kliem "jew tar-reati msemmija fl-artikoli 133 jew 139A,"; u

(b) fil-paragrafu (e) tiegħu, minflok il-kliem "fl-artikolu 298," għandhom jidħlu l-kliem "fl-artikoli 139A jew 298,".

Żieda ta' artikoli ġodda mal-liġi prinċipali.

3. Minnufih wara l-artikolu 28 tal-liġi prinċipali għandhom jiżdiedu dawn l-artikoli ġodda li ġejjin:

"Sentenza ta' priġunerija sospiża.

28A. (1) Bla ħsara għas-subartikoli (2) sa (7) ta' dan l-artikolu u l-artikoli 28B sa 28I, qorti li tagħti sentenza ta' priġunerija għal żmien ta' mhux iżjed minn sentejn għal reat tista' tordna li s-sentenza ma għandhiex tibda sseħħ ħlief jekk, matul dak il-perijodu li jiġi speċifikat fl-ordni, li ma jkunx ta' inqas minn sena jew ta' iżjed minn erba' snin mid-data ta' l-ordni, il-ħati jikkommetti reat ieħor li għalih hemm piena ta' priġunerija u wara dan qorti kompetenti tordna bis-saħħa ta' l-artikolu 28B li s-sentenza oriġinali għandha tibda sseħħ; u f'dan l-artikolu u kull fejn tinstab fl-artikoli 28B sa 28G u fl-artikolu 28I "il-perijodu operattiv", dwar sentenza sospiża, tfisser dak il-perijodu hekk speċifikat.

(2) Qorti ma għandhiex tittratta ma' ħati permezz ta' sentenza sospiża ħlief jekk il-qorti jkun jidhrilha li l-każ ikun wieħed li fih sentenza ta' priġunerija kienet tkun xierqa fin-nuqqas ta' xi setgħa li tissospendi dik is-sentenza b'ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu.

(3) Qorti li tagħti sentenza sospiża lil xi persuna għal reat ma għandhiex fil-każ ta' dik il-persuna tagħmel ordni ta' *probation*, kif provdut fl-Att dwar il-*Probation* ta' Ħatjin, dwar xi reat ieħor li dik il-persuna tinstab ħatja tiegħu minn jew quddiem il-qorti jew li dwaru tkun qegħda tiġi trattata mill-qorti.

Kap. 152.

(4) Meta l-qorti tagħti sentenza sospiża hija għandha tispjega lill-ħati bi kliem ċar ir-responsabbiltà tiegħu taħt l-artikolu 28B jekk huwa jikkommetti matul il-perijodu operattiv reat li għalih hemm piena ta' priġunerija.

(5) Sentenza sospiża li tkun għadha ma bdietx isseħħ għandha titqies għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi, ħlief kif provdut fis-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu, li hi sentenza li tinfliġġi piena u ebda ħaġa f'dan l-artikolu ma għandha titqies li tolqot —

(a) l-applikabilità ta' xi piena oħra li tista' tingħata, jew xi sospensjoni, taħsir, skwalifika, konfiska, telf jew tneħħija li jistgħu jiġu ordnati, flimkien mal-piena ta' priġunerija hekk sospiża; u

(b) il-ħdim ta' l-artikoli 383, 384, 385, 386, 387 u 533.

(6) Id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu ma għandhomx japplikaw għal xi piena ta' priġunerija li tiġi inflitta fin-nuqqas ta' ħlas ta' xi multa jew ta' spejjeż.

(7) Ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu ma għandux isir f'xi wieħed mill-każijiet li ġejjin —

(a) meta l-ikkundannat ikun diġà qiegħed jiskonta sentenza ta' priġunerija;

(b) meta l-ikkundannat ikun reċidiv fit-termini ta' l-artikolu 50;

(ċ) meta r-reat ikun sar fil-perijodu ta' *probation* jew ta' liberazzjoni taħt kondizzjoni skond l-Att dwar il-*Probation* ta' Ħatjin.

(8) Ir-reġistratur għandu jżomm reġistru speċjali ta' ħatjin li tkun ingħatatilhom sentenza sospiża.

Kommissjoni ta' reat matul il-perijodu operattiv.

28B. (1) Meta persuna tinstab ħatja ta' reat li għalih hemm piena ta' priġunerija, li jkun sar matul il-perijodu operattiv ta' sentenza sospiża, u jew tkun hekk instabet ħatja minn jew quddiem qorti kompetenti skond l-artikolu 28C li

tittratta magħha għar-rigward tas-sentenza sospiża, jew sussegwentement tidher jew tinġieb quddiem dik il-qorti, f'dak il-każ, ħlief jekk is-sentenza tkun diġà bdiet isseħħ, dik il-qorti għandha tordna li s-sentenza sospiża għandha tibda isseħħ.

(2) Jekk ir-reat l-ieħor li jsir matul il-perijodu operattiv ikun wieħed ta' natura involontarja jew jekk, fil-każ ta' xi xorta oħra ta' reat, il-qorti jkun jidhrilha, minħabba fiċ-ċirkostanzi kollha magħdudin il-fatti ta' dak ir-reat ieħor, li ma tkunx ħaġa ġusta li tagħmel ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu, hija tista' tittratta mal-ħati b'xi wieħed minn dawn il-metodi li ġejjin —

(a) tista' tastjeni milli tagħmel ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu u l-perijodu operattiv għandu f'dak il-każ jibqa' fis-seħħ; jew

(b) tista' b'ordni tibdel l-ordni oriġinali magħmul bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28A billi minflok il-perijodu operattiv hemm speċifikat tagħmel perijodu li jkun jiskadi mhux iktar tard minn erba' snin mid-data tal-bdil:

Iżda jekk il-qorti ma tagħmilx ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu hija għandha tiddikjara ir-raġunijiet tagħha għaliex ma tkunx għamlet dan.

(3) Fi proċedimenti li jsiru quddiem il-Qorti Kriminali sabiex ħati jiġi trattat dwar sentenza sospiża, kull kwistjoni dwar jekk hu instabx ħati ta' reat li għalih hemm piena ta' priġunerija magħmul fil-perijodu operattiv tas-sentenza sospiża, għandha, minkejja d-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (2) ta' l-artikolu 436 u ta' l-artikolu 467, tiġi deċiża mill-qorti u mhux bil-verdett tal-ġurija.

(4) Meta qorti bis-saħħa ta' dan l-artikolu tittratta ma' ħati dwar sentenza sospiża mogħtija minn qorti oħra, ir-reġistratur għandu minnufih javża, permezz ta' kopja, lill-qorti li tkun tat is-sentenza bil-metodu adottat.

(5) Meta qorti tittratta ma' ħati bis-saħħa ta' dan l-artikolu, ir-reġistratur għandu jagħmel dawk in-notamenti meħtieġa fir-reġistru speċjali msemmi fis-subartikolu (8) ta' l-artikolu 28A.

Il-qorti kompetenti biex tittratta dwar sentenza sospiża.

28C. (1) Ħati jista' jiġi trattat dwar sentenza sospiża mill-Qorti Kriminali jew, meta s-sentenza tkun ingħatat mill-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja, minn dik il-qorti.

(2) Meta wieħed jinstab ħati mill-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja ta' reat li għalih hemm piena ta' priġunerija u l-qorti tkun sodisfatta li r-reat sar matul il-perijodu operattiv ta' sentenza sospiża mogħtija mill-Qorti Kriminali, dik il-qorti għandha tibgħatu taħt arrest jew bi pleġġ quddiem il-Qorti Kriminali sabiex jiġi trattat dwar dik is-sentenza sospiża:

Iżda meta l-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja jkun jidhrilha li l-piena xierqa għar-reat l-ieħor tkun dik ta' priġunerija, għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (3) ta' l-artikolu 28E.

(3) Għall-finijiet ta' dan l-artikolu u ta' l-artikoli 28D u 28E, sentenza sospiża li tingħata lil ħati fi grad ta' appell għandha titqies li tkun ingħatat mill-qorti ta' l-ewwel grad.

Sentenza sospiża li ma tkunx ġiet kunsidrata meta wieħed jinstab ħati ta' reat ieħor.

28D. (1) Jekk il-Qorti Kriminali jew il-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja jkun jidhrilha li wieħed ikun instab ħati ta' reat li għalih hemm piena ta' priġunerija magħmul matul il-perijodu operattiv ta' sentenza sospiża, u li ma ġiex trattat dwar dik is-sentenza sospiża, dik il-qorti għandha, jew *ex officio* jew wara rikors mill-Avukat Ġenerali jew mill-Pulizija Eżekuttiva, skond il-każ, toħroġ ċitazzjoni li biha tordna lill-ħati li jidher quddiemha f'data u f'ħin li jkunu speċifikati fiha, jew toħroġ mandat għall-arrest tiegħu.

(2) Iċ-ċitazzjoni jew il-mandat maħruġa bis-saħħa ta' dan l-artikolu għandhom jordnaw lill-ħati biex jidher, jew li l-ħati jinġieb, quddiem il-qorti sabiex jiġi trattat dwar is-sentenza sospiża.

Konkors ta' reati u ta' pieni dwar sentenza sospiża.

28E. (1) Meta ħati jiġi kundannat għal iktar minn delitt wieħed skond id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu (b) ta' l-artikolu 17, jista' jsir ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28A jekk iż-żmien wieħed ta' priġunerija li jitqies xieraq u li jiġi stabbilit mill-qorti fis-sentenza hekk sospiża ma jkunx iżjed minn sentejn u jekk ikunu japplikaw il-kundizzjonijiet l-oħra għall-għoti ta' sentenza sospiża.

(2) Meta l-qorti li tkun qegħda tittratta mal-ħati dwar sentenza sospiża li tkun għadha ma bdietx isseħħ, tagħmel ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28B, u l-qorti tkun il-Qorti Kriminali jew l-istess qorti li tkun għamlet l-ordni għal sentenza sospiża, dik il-qorti għandha tapplika d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu (b) ta' l-artikolu 17 u tagħti żmien wieħed ta' priġunerija skond dawk id-dispożizzjonijiet għar-reat oriġinali u għar-reat l-ieħor.

(3) Meta l-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja ssib persuna ħatja ta' reat, li għalih hemm piena ta' priġunerija, li jkun sar matul il-perijodu operattiv ta' sentenza sospiża mogħtija mill-Qorti Kriminali, hija għandha, wara li tiddikjara lill-persuna ħatja ta' dak ir-reat u tiddikjara l-konklużjoni tagħha, meta tkun hekk sodisfatta, li l-piena xierqa għal dak ir-reat tkun waħda ta' priġunerija, tirreferi l-każ għal deċiżjoni dwar il-piena lill-Qorti Kriminali billi tibgħat lill-ħati quddiem dik il-qorti kif provdut fis-subartikolu (2) ta' l-artikolu 28C mingħajr ma tistabbilixxi ż-żmien ta' priġunerija għar-reat l-ieħor.

(4) F'kull każ li jinġieb quddiemha bis-saħħa tas-subartikolu (3) ta' dan l-artikolu, il-Qorti Kriminali għandha tipproċedi skond is-subartikolu (2) sabiex tiddetermina x'inhu ż-żmien ta' priġunerija li għandu jingħata għar-reat oriġinali u għar-reat l-ieħor:

Iżda jekk il-qorti ma tagħmilx ordni bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28B, hija għandha tistabbilixxi ż-żmien ta' priġunerija għar-reat l-ieħor biss.

(5) Ebda qorti li tkun qegħda tittratta ma' ħati kif provdut fl-artikolu 28C u f'dan l-artikolu ma tista' tibdel iż-żmien ta' priġunerija mogħti fis-sentenza sospiża billi tnaqqas dak iż-żmien, ħlief safejn dan ikun meħtieġ għall-finijiet ta' konformità mad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu (b) ta' l-artikolu 17.

Reċidivi.

28F. Meta l-qorti tkun qegħda tittratta ma' ħati dwar reat, li għalih hemm piena ta' priġunerija, li jkun sar fil-perijodu operattiv ta' sentenza sospiża, hija għandha tqisu bħala reċidiv fit-tifsir ta' l-artikolu 49 sabiex tqis il-piena li jkun jistħoqq għal dak ir-reat l-ieħor, iżda l-piena mogħtija fis-sentenza sospiża ma għandhiex titqies għall-finijiet ta' l-artikolu 50 ħlief jekk dik is-sentenza tkun bdiet isseħħ u sakemm dik il-piena ma tkunx ġiet skontata jew maħfura.

Ordni ta' superviżjoni f'sentenza sospiża.

28G. (1) Meta sentenza ta' iktar minn sitt xhur priġunerija tkun ġiet sospiża skond id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28A, il-qorti tista' b'żieda tagħmel ordni ta' superviżjoni f'sentenza sospiża (hawnhekk iżjed 'il quddiem imsejħa "ordni ta' superviżjoni") li jqiegħed lill-ħati taħt is-superviżjoni ta' uffiċjal sorveljanti għal perijodu li jiġi speċifikat fl-ordni, li jkun perijodu li ma jkunx iktar mill-perijodu operattiv.

(2) Ordni ta' superviżjoni għandu jispeċifika l-isem, l-indirizz u partikolaritajiet oħra li jidentifikaw lill-ħati, u l-uffiċjal sorveljanti għandu jkun uffiċjal tal-*probation* maħtur bis-saħħa ta' l-Att dwar il-*Probation* ta' Ħatjin u li ismu jissemma' fl-ordni ta' superviżjoni.

(3) Ħati li dwaru jkun qiegħed iseħħ ordni ta' superviżjoni għandu jibqa' f'kuntatt ma' l-uffiċjal sorveljanti skond dawk l-istruzzjonijiet li jista' minn żmien għal żmien jingħata minn dak l-uffiċjal u l-ħati għandu javżah b'kull tibdil fl-indirizz tiegħu.

(4) Il-qorti li tagħmel ordni ta' superviżjoni għandha ġġiegħel li kopja ta' l-ordni tiġi minnufih notifikata lill-uffiċjal sorveljanti.

(5) Ordni ta' superviżjoni ma jibqax fis-seħħ jekk qabel it-tmiem tal-perijodu speċifikat fih —

(a) qorti tordna li s-sentenza sospiża mogħtija fil-proċedimenti li fihom l-ordni ta' superviżjoni jkun sar għandha tibda sseħħ; jew

(b) l-ordni jitneħħa jew jiġi sostitwit skond id-dispożizzjonijiet li ġejjin ta' dan l-artikolu.

(6) Ordni ta' superviżjoni jista' jitneħħa mill-qorti li tkun għamlitu wara rikors mill-uffiċjal sorveljanti jew mill-ħati. Jekk dak l-ordni jkun sar fi grad ta' appell, il-qorti ta' l-ewwel grad għandha titqies bħala l-qorti li għamlet l-ordni.

(7) Il-qorti li tkun għamlet l-ordni ta' superviżjoni tista' tissostitwih b'ordni li jestendi ż-żmien tiegħu skond kull tibdil tal-perijodu operattiv tas-sentenza sospiża magħmul bis-saħħa tas-subartikolu (2) ta' l-artikolu 28B.

(8) Meta l-qorti tagħmel jew tissostitwixxi ordni ta' superviżjoni, hija għandha tispjega bi kliem ċar lill-ħati l-effetti ta' dak l-ordni.

(9) Jekk f'xi żmien meta jkun għadu fis-seħħ l-ordni ta' superviżjoni il-qorti li tkun għamlet l-ordni jkun jidhrilha, wara li jsirilha rapport bil-miktub mill-uffiċjal sorveljanti, li l-ħati jkun naqas li jikkonforma ruħu ma' xi ħtieġa li hemm fis-subartikolu (3) ta' dan l-artikolu, il-qorti għandha ġġiegħel li l-ħati jinġieb quddiemha f'jum stabbilit u f'ħin stabbilit, u jekk il-qorti, wara li tkun semgħet lill-ħati, tkun sodisfatta li dak in-nuqqas ikun seħħ, hija tista', mingħajr ħsara għall-kontinwazzjoni ta' l-ordni, twaħħlu ammenda ta' mhux iżjed minn mitt lira.

Direttiva tal-qorti dwar restituzzjoni jew kumpens.

28H. (1) Meta l-qorti tagħmel ordni ta' sentenza sospiża bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28A, hija tista' tinkludi f'dak l-ordni direttiva li tkun tobbliga lill-ħati li jirrestitwixxi lill-parti offiża kull ħaġa minnu misruqa jew li hu jkun xjentement laqa' għandu b'riċetazzjoni jew akkwista bi frodi jew bi qliegħ ieħor kontra l-liġi, bi ħsara ta' dik il-parti bi jew permezz tar-reat li dwaru tkun ingħatat is-sentenza sospiża, jew li jħallas lil dik il-parti dak l-ammont ta' flus li jista' jiġi stabbilit mill-qorti f'dik id-direttiva bħala kumpens għal dak it-telf kif imsemmi jew għal xi danni jew offiża jew ħsara oħra kaġunati lil dik il-parti bi jew permezz tar-reat; u kull ordni bħal dak jista' jinkludi sew direttiva li ssir restituzzjoni u, fin-nuqqas, li jsir ħlas kif imsemmi qabel.

(2) F'kull każ li fih il-qorti tinkludi direttiva bħal dik fl-ordni tagħha bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28A, hija għandha, f'dik id-direttiva, tistabbilixxi ż-żmien, li ma jkunx ta' aktar minn sitt xhur mid-data tad-direttiva, li fih ir-restituzzjoni jew il-ħlas tal-kumpens speċifikat fid-direttiva għandu jsir mill-ħati.

(3) Il-qorti għandha tistabbilixxi l-ammont ta' kull kumpens li għandu jitħallas skond id-direttiva bis-saħħa ta' dan l-artikolu wara li tkun sommarjament semgħet lill-partijiet, jekk ikunu hekk jixtiequ, u kull xiehda oħra, magħduda dik ta' l-esperti, li tista' tqis relevanti, iżda l-ammont ta' kumpens hekk stabbilit għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet ta' kull waħda mill-partijiet, jew ta' xi persuna oħra li jkollha interess, li joħorġu mill-likwidazzjoni finali ta' l-ammont dovut, jekk ikun il-każ, kif jista' jiġi eventwalment miftiehem jew deċiż f'kawża ċivili jew b'kull mod ieħor permess bil-liġi.

(4) Jekk il-ħati jonqos li jikkonforma ruħu ma' direttiva inkluża bis-saħħa ta' dan l-artikolu fiż-żmien stabbilit mill-qorti f'dik id-direttiva, il-qorti għandha, wara rikors maħluf mill-parti li lilha jkunu dovuti dik ir-restituzzjoni jew dak il-kumpens, liema rikors għandu jiġi notifikat lill-ħati, tistabilixxi jum u ħin mhux iktar tard minn sebat ijiem mid-data tan-notifika tar-rikors, sabiex jinstemgħu l-partijiet.

(5) Jekk il-qorti, wara dak is-smiegħ, tkun sodisfatta li l-ħati jkun naqas li jikkonforma ruħu mad-direttiva tagħha mogħtija bis-saħħa ta' dan l-artikolu, hija għandha tordna li s-sentenza sospiża għandha tibda sseħħ. Il-qorti tista', iżda, għal kawża raġonevoli, tikkonċedi lill-ħati żmien ieħor perentorju li ma jkunx ta' iktar minn xahar, sabiex jikkonforma ruħu mad-direttiva.

(6) Il-qorti għandha tastjeni milli tieħu konjizzjoni ta' rikors kif hemm imsemmi fis-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu jekk dak ir-rikors ikun ġie ppreżentat wara l-għeluq ta' tliet xhur mit-tmiem taż-żmien stabbilit mill-qorti biex wieħed jikkonforma ruħu ma' dik id-direttiva.

(7) Meta tiġi nkluża direttiva bis-saħħa ta' dan l-artikolu, il-qorti għandha tispjega lill-ħati bi kliem ċar ir-responsabbiltà tiegħu taħt dan l-artikolu jekk hu jonqos li jikkonforma ruħu ma' dik id-direttiva.

Appelli.

28I. (1) Għall-finijiet ta' xi dritt ta' appell, ordni li jsir minn qorti bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28B jew tas-subartikolu (5) ta' l-artikolu 28H li sentenza sospiża għandha tibda sseħħ għandu jitqies bħal sentenza mogħtija lill-ħati minn dik il-qorti għar-reat li dwaru tkun ingħatat is-sentenza sospiża.

(2) Ebda ħaġa f'dan l-artikolu ma għandha tolqot id-dritt ta' appell ta' xi persuna kontra d-dikjarazzjoni ta' ħtija jew kontra s-sentenza kif provdut f'dan il-Kodiċi iżda ma jitħalla jsir ebda appell fuq xi waħda minn dawn il-ħwejjeġ —

(a) it-tul tal-perijodu operattiv stabbilit bis-saħħa tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28A;

(b) kull tibdil fil-perijodu operattiv magħmul bis-saħħa tal-paragrafu (b) tas-subartikolu (2) ta' l-artikolu 28B;

(ċ) kull direttiva nkluża bis-saħħa ta' l-artikolu 28H sabiex issir restituzzjoni jew jitħallas kumpens, it-tul taż-żmien stabbilit sabiex issir dik ir-restituzzjoni jew jitħallas dak il-kumpens bis-saħħa tas-subartikolu (2) ta' dak l-artikolu, jew id-deċiżjoni dwar l-ammont ta' kumpens li għandu jitħallas bis-saħħa tas-subartikolu (3) ta' dak l-artikolu.".

Emenda ta' l-artikolu 35 tal-liġi prinċipali.

4. Fis-subartikolu (3) ta' l-artikolu 35 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "ta' mhux anqas minn żewġ" għandhom jidħlu l-kliem "ta' mhux anqas minn ħames".

Żieda ta' l-artikolu 139A ġdid mal-liġi prinċipali.

5. Minnufih wara l-artikolu 139 tal-liġi prinċipali għandu jiżdied dan l-artikolu ġdid li ġej:

"Tortura u trattament jew piena oħra krudila, inumana jew degradanti.

139A. Kull uffiċjal jew impjegat pubbliku jew kull persuna oħra li tkun qegħda taġixxi f'kapaċità uffiċjali li xjentement tinfliġġi fuq persuna uġiegħ jew tbatija gravi, sew fiżika sew mentali —

(a) sabiex tikseb mingħand dik il-persuna jew mingħand terza persuna xi tagħrif jew stqarrija; jew

(b) sabiex tikkastiga lil dik il-persuna għal xi att li hi jew terza persuna tkun wettqet jew tkun suspettata li wettqet; jew

(ċ) sabiex tbeżża' lil dik il-persuna jew terza persuna jew iġġiegħel lil dik il-persuna jew terza persuna li tagħmel, jew li tonqos li tagħmel, xi att; jew

(d) għal kull raġuni li tkun bażata fuq diskriminazzjoni ta' liema xorta tkun,

teħel, meta tinstab ħatja, il-piena ta' priġunerija għal żmien minn ħames sa disa' snin:

Iżda ma hemmx reat meta l-uġiegħ jew it-tbatija tirriżulta biss minn sanzjonijiet jew miżuri leġittimi, jew tkun inerenti fihom jew inċidentali għalihom:

Iżda wkoll, ebda ħaġa f'dan l-artikolu ma tolqot l-applikabilità ta' dispożizzjonijiet oħra ta' dan il-Kodiċi jew ta' xi liġi oħra li jipprovdu għal piena ogħla.".

Emenda ta' l-artikolu 204 tal-liġi prinċipali.

6. Fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 204 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "għal żmien mhux aktar minn sentejn," għandhom jidħlu l-kliem "minn tmintax-il xahar sa erba' snin, ".

Żieda ta' l-artikolu 222A ġdid mal-liġi prinċiali.

7. Minnufih wara l-artikolu 222 tal-liġi prinċipali għandu jiżdied dan l-artikolu ġdid li ġej:

"Żieda fil-piena f'ċerti każi.

222A. Il-pieni msemmijin fid-dispożizzjonijiet ta' qabel ta' dan is-sub-titolu għandhom jiżdiedu bi grad jew żewġ gradi meta l-offiża ssir fuq persuna li tkun għalqet l-età ta' ħamsa u sittin sena jew fuq persuna li tkun tbati minn marda tal-ġisem jew tal-moħħ fi grad li minħabba fiha ma tkunx tista' tiddefendi ruħha sew.".

8. Minnufih wara l-artikolu 226 tal-liġi prinċipali għandu jidħol dan l-artikolu ġdid li ġej:

Żieda ta' l-artikolu 226A ġdid mal-liġi prinċipali.

"Omiċidju involontarju jew offiża involontarja fuq il-persuna filwaqt ta' serq jew tentattiv ta' serq.

226A. Meta persuna tkun tat kaġun għal mewt jew offiża fuq il-persuna msemmija fid-disposizzjonijiet ta' qabel ta' dan is-sub-titolu filwaqt li tkun qegħda tikkommetti serq jew filwaqt ta' tentattiv ta' serq, jew minnufih wara li tikkommetti dak is-serq jew dak it-tentattiv waqt li tkun qegħda taħrab mill-post fejn is-serq ikun sar jew ġie ttentat, hija għandha, bla ħsara għar-responsabbiltà tagħha għas-serq jew tentattiv ta' serq u salvi d-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 17, meta tinstab ħatja, teħel —

(a) fil-każ ta' mewt, il-piena ta' priġunerija minn erba' sa disa' snin;

(b) fil-każ ta' offiża fuq il-persuna, il-pieni msemmijin fl-artikolu 226 li għandhom jiżdiedu bi grad jew żewġ gradi.".

9. Fil-paragrafu (b) ta' l-artikolu 232 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "l-artikolu 222, il-piena ta' priġunerija" għandhom jidħlu l-kliem "l-artikolu 222, jew fuq waħda mill-persuni msemmijin fl-artikolu 222A, il-piena ta' priġunerija".

Emenda ta' l-artikolu 232 tal-liġi prinċipali.

10. L-artikolu 236 tal-liġi prinċipali għandu jitħassar.

Tħassir ta' l-artikolu 236 tal-liġi prinċipali.

11. Fit-test Malti tas-subartikolu (2) ta' l-artikolu 264 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "jew fil-każ ta' il-fatt li jkun hemm" għandhom jidħlu l-kliem "jew fil-każ tal-eżistenza ta'".

Emenda ta' l-artikolu 264 tal-liġi-prinċipali.

12. Minnufih wara l-artikolu 276 tal-liġi prinċipali għandu jiżdied dan l-artikolu ġdid li ġej:

Żieda ta' l-artikolu 276A ġdid mal-liġi prinċipali.

"Piena għal meta l-"vjolenza" tkun diretta kontra ċerti persuni.

276A. Il-pieni msemmijin fl-artikoli 273, 274, 275 u 276 għandhom jiżdiedu bi grad jew żewġ gradi meta l-"vjolenza" hemm imsemmija tkun diretta kontra persuna taħt l-età ta' tnax-il sena jew li tkun għalqet l-età ta' ħamsa u sittin sena jew kontra persuna li tkun tbati minn marda tal-ġisem jew tal-moħħ fi grad li minħabba fiha ma tkunx tista' tagħmel reżistenza xierqa.".

Emenda ta' l-artikolu 277 tal-liġi prinċipali.

13. L-artikolu 277 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) minflok il-kliem "fl-artikoli 274, 275 jew 276," fil-paragrafu (a) tiegħu għandhom jidħlu l-kliem "fl-artikoli 274, 275, 276 jew 276A,"; u

(b) minflok il-kliem "fl-artikoli 274, 275 jew 276" fil-paragrafu (b) tiegħu għandhom jidħlu l-kliem "fl-artikoli 274, 275, 276 jew 276A".

Emenda ta' l-artikolu 280 tal-liġi prinċipali.

14. Fl-artikolu 280 tal-liġi prinċipali, minnufih wara s-subartikolu (2) tiegħu, għandu jiżdied dan is-subartikolu ġdid li ġej:

"(3) Għall-finijiet tas-subartikolu ta' qabel dan, meta l-"vjolenza" tkun diretta kontra xi waħda mill-persuni msemmijin fl-artikolu 276A, il-piena applikabbli għal serq meta akkumpanjat bil-kwalifika tal-"vjolenza" għandha tkun il-piena kif miżjuda b'dak l-artikolu.".

Emenda ta' l-artikolu 285 tal-liġi prinċipali.

15. Fit-test Malti tal-proviso għall-artikolu 285 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "żmien minn xahar sa sitt xhur." għandhom jidħlu l-kliem "żmien mhux aktar minn tliet xhur.".

Emenda ta' l-artikolu 334 tal-liġi prinċipali.

16. L-artikolu 334 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) minflok il-kliem "Kull min" għandhom jidħlu l-kliem "Kull min f'Malta";

(b) minflok il-kliem "akkwistati b'reat," għandhom jidħlu l-kliem "akkwistati b'reat, sew jekk dan isir f'Malta jew barra minn Malta,"; u

(ċ) minnufih wara l-proviso li hemm miegħu għandu jiżdied dan il-proviso ġdid li ġej:

"Iżda wkoll għall-fini ta' dan l-artikolu dik il-ħaġa għandha titqies biss li tkun insterqet, ittieħdet b'qerq, jew ġiet akkwistata b'reat li jkun sar barra minn Malta jekk tkun inkisbet b'xi att ta' kommissjoni jew omissjoni li, kieku sar f'Malta, kien jikkostitwixxi wieħed mir-reati msemmijin fil-paragrafi (a), (b) u (ċ).".

Emenda ta' l-artikolu 370 tal-liġi prinċipali.

17. Minnufih wara l-paragrafu (e) tas-subartikolu (3) tal-artikolu 370 għandu jiżdied dan il-paragrafu ġdid li ġej:

"(f) Qabel ma l-qorti tistaqsi lill-akkużat jekk għandux oġġezzjoni li l-każ tiegħu jiġi ttrattat bi proċedura sommarja, kif provdut fil-paragrafu (b), il-qorti għandha tisma' dik ix-xhieda

oħra li tista' tiġi ndikata mill-Avukat Ġenerali fl-istess nota li biha jibgħat lill-persuna akkużata sabiex tkun iġġudikata mill-qorti fuq imsemmija skond il-paragrafu (a) ta' dan is-subartikolu.".

18. Fis-subartikolu (2) ta' l-artikolu 383 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "żewġ liri" għandhom jidħlu l-kliem "ħames liri". Emenda ta' l-artikolu 383 tal-liġi prinċipali.

19. Minflok is-subartikolu (2) ta' l-artikolu 402 tal-liġi prinċipali għandu jidħol dan is-subartikolu li ġej: Emenda ta' l-artikolu 402 tal-liġi prinċipali.

"(2) Iż-żminijiet fuq imsemmija jistgħu jitwaqqfu wkoll —

f'każ ta' mard ta' xhieda. (a) meta xhud ikun hekk marid li ma jkunx jista' jagħti x-xiehda tiegħu lanqas f'daru;

f'każ meta imputat ma jinstabx. (b) meta l-imputat ma jkunx jista' jinstab u wieħed għandu għaliex jaħseb li hu jkun inħeba jew telaq minn Malta.".

20. Is-subartikolu (2) ta' l-artikolu 432 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej: Emenda ta' l-artikolu 432 tal-liġi prinċipali.

(a) minflok il-kliem "dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi dwar" għandhom jidħlu l-kliem "dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra dwar"; u

(b) minflok il-kliem "u d-disposizzjoni ta' dan il-Kodiċi li tkun tgħodd għall-każ." għandhom jidħlu l-kliem "u d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi jew ta' dik il-liġi oħra li jkunu jgħoddu għall-każ.".

21. Minflok il-proviso għall-artikolu 518 tal-liġi prinċipali għandu jidħol dan il-proviso li ġej: Emenda ta' l-artikolu 518 tal-liġi prinċipali.

"Iżda proċessi verbali għandhom jintwerew, u kopji tagħhom jingħataw, biss fid-diskrezzjoni ta' l-Avukat Ġenerali u bil-ħlas ta' dawk id-drittijiet li jistgħu jiġu stabbiliti mill-Ministru responsabbli għall-ġustizzja skond l-artikolu 695.".

22. L-artikolu 533 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej: Emenda ta' l-artikolu 533 tal-liġi prinċipali.

(a) fis-subartikolu (2) tiegħu, minflok il-kliem "għal kull ħamsin ċenteżmu jew frazzjoni ta' ħamsin ċenteżmu," għandhom jidħlu l-kliem "għal kull ħames liri jew frazzjoni ta' ħames liri,"; u

(b) fis-subartikolu (3) tiegħu, minflok il-kliem "il-prosekutur" għandhom jidħlu l-kliem "ir-reġistratur".

23. Fis-subartikolu (2) ta' l-artikolu 534 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "tal-prosekutur" għandhom jidħlu l-kliem "tar-reġistratur". Emenda ta' l-artikolu 534 tal-liġi prinċipali.

24. Minnufih wara s-subartikolu (3) ta' l-artikolu 546 tal-liġi prinċipali għandhom jiżdiedu dawn is-subartikoli ġodda li ġejjin: Emenda ta' l-artikolu 546 tal-liġi prinċipali.

"(4) Ir-rapport, id-denunzja jew il-kwerela msemmijin fis-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu u fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 551 jistgħu jsiru bil-fomm mill-maġistrat iżda f'kull każ l-istess rapport, denunzja jew kwerela għandhom isiru bil-miktub lill-maġistrat fi żmien jumejn tax-xogħol mill-jum li fih ikunu saru bil-fomm:

Iżda l-maġistrat jista', meta jidhirlu li jkun xieraq li hekk jagħmel, jipproċedi skond id-disposizzjonijiet ta' dan it-Titolu minkejja li r-rapport, id-denunzja jew il-kwerela ma jsirux bil-miktub fiż-żmien imsemmi.

(5) Kopja tar-rapport, denunzja jew kwerela msemmijin fis-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu u fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 551 għandhom jintbagħtu mill-maġistrat lill-Avukat Ġenerali fi żmien tlett ijiem tax-xogħol minn meta l-maġistrat ikun irċeva dak ir-rapport, dik id-denunzja jew dik il-kwerela bil-miktub.

(6) Id-deċiżjoni li ma jsirx aċċess skond is-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu għandha bl-istess mod tiġi notifikata lill-Avukat Ġenerali fi żmien tlett ijiem tax-xogħol minn dik id-deċiżjoni.".

Emenda ta' l-artikolu 548 tal-liġi prinċipali

25. Minnufih wara t-tieni proviso li jinsab ma' l-artikolu 548 tal-liġi prinċipali għandu jidħol dan il-proviso ġdid li ġej:

"Iżda wkoll, bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (2) ta' l-artikolu 552, ebda espert ma għandu jinħatar biss sabiex jisma' x-xhieda bil-ġurament u jieħu x-xiehda tagħhom bil-miktub u jistabbilixxi l-fatti rilevanti.".

Żieda ta' l-artikolu 550A ġdid mal-liġi prinċipali.

26. Minnufih wara l-artikolu 550 tal-liġi prinċipali għandu jiżdied dan l-artikolu ġdid li ġej:

"Il-maġistrat għandu jinforma lill-Avukat Ġenerali bid-dewmien.

550A. (1) Meta l-proċess verbal ma jsirx fi żmien sittin ġurnata mir-rapport, denunzja jew kwerela msemmija fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 546 jew fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 551, jew meta "*repert*" imsemmi fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 558 ma jsirx fi żmien sittin ġurnata mill-kxif tad-dokument, il-maġistrat għandu jagħmel rapport bil-miktub li fih jindika r-raġuni tad-dewmien, u dan ir-rapport għandu jintbagħat mill-maġistrat lill-Avukat Ġenerali mhux aktar tard minn tlett ijiem tax-xogħol minn għeluq is-sittin ġurnata.

(2) F'għeluq kull xahar minn meta jkun sar l-ewwel rapport, il-maġistrat għandu jagħmel rapport bil-miktub ieħor li fih jerġa' jindika r-raġuni tad-dewmien u kull rapport sussegwenti hekk magħmul għandu jintbagħat mill-maġistrat lill-Avukat Ġenerali mhux aktar tard minn tlett ijiem tax-xogħol minn għeluq ix-xahar.".

Emenda ta' l-artikolu 554 tal-liġi prinċipali.

27. L-artikolu 554 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) l-artikolu għandu jiġi enumerat mill-ġdid bħala s-subartikolu (1);

(b) minnufih wara s-subartikolu (1) kif enumerat mill-ġdid għandu jiżdied dan is-subartikolu ġdid li ġej:

"(2) Il-maġistrat jista' wkoll jordna li persuna indizjata tiġi ffotografata, meqjusa jew li jittieħdu l-istampi ta' subgħajha jew li xi parti ta' ġisimha jew ħwejjiġha jiġu eżaminati minn esperti maħtura minnu għal dan l-iskop:

Iżda meta l-maġistrat ikun tal-fehma li dawk il-fotografiji (negattivi u kopji), stampi tas-subgħajn, notamenti fuq il-qisien u kull ħaġa oħra meħuda minn fuq il-ġisem jew il-ħwejjeġ kif ingħad ma jkunux aktar meħtieġa għall-verifika tal-prova dwar l-"*in genere*", huwa għandu jordna d-distruzzjoni tagħhom jew jordna li jingħataw lura lill-persuna li dwarhom jirreferu.".

28. Fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 565 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "tal-periti u x-xhieda li jmiss jinġiebu," għandhom jidħlu l-kliem "tal-periti,". Emenda ta' l-artikolu 565 tal-liġi prinċipali.

29. Minflok is-subartikolu (2) ta' l-artikolu 569 tal-liġi prinċipali għandhom jidħlu dawn is-subartikoli li ġejjin: Emenda ta' l-artikolu 569 tal-liġi prinċipali.

"(2) L-Avukat Ġenerali għandu jibgħat lura dawk l-atti lill-maġistrat jew lill-maġistrat tal-kompilazzjoni meta jkun jinħtieġ li l-investigazzjoni tissokta.

(3) Meta dawk l-atti jintbagħtu lura lill-maġistrat, id-dispożizzjonijiet ta' l-artikolu 550A għandhom, *mutatis mutandis*, japplikaw.

(4) Għall-fini tas-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu, dawk l-atti għandhom jintbagħtu lura permezz ta' nota li tiġi ppreżentata fil-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja u, minkejja kull ħaġa li tista' tinstab f'dan il-Kodiċi, l-Avukat Ġenerali ma għandux jitħarrek sabiex jesibixxi dawk l-atti.".

30. Fil-proviso għall-artikolu 579 tal-liġi prinċipali, minflok il-kelma "msemmija" għandha tidħol il-kelma "imposta". Emenda ta' l-artikolu 579 tal-liġi prinċipali.

31. Fis-subartikolu (1) ta' l-artikolu 586 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "ġurnata għal kull tnax-il ċenteżmu u ħames milleżmi ta' dik is-somma, jekk ikun l-imputat jew l-akkużat stess, jew għal żmien ta' mhux aktar minn ġurnata għal kull ħamsin ċenteżmu ta' dik is-somma, jekk ikun il-pleġġ." għandhom jidħlu l-kliem "ġurnata għal kull ħames liri ta' dik is-somma, sew jekk dik il-persuna tkun l-imputat jew l-akkużat sew jekk tkun il-pleġġ.". Emenda ta' l-artikolu 586 tal-liġi prinċipali.

32. Fl-artikolu 665 tal-liġi prinċipali, minflok il-kliem "Bla ħsara ta' disposizzjonijiet speċjali oħra" għandhom jidħlu l-kliem "Bla ħsara tad-dispożizzjonijiet ta' l-artikolu 28A u d-dispożizzjonijiet". Emenda ta' l-artikolu 665 tal-liġi prinċipali.

Emenda ta' l-artikolu 682 tal-liġi prinċipali.

33. L-artikolu 682 tal-liġi prinċipali għandu jiġi emendat kif ġej:

(a) fis-subartikolu (1) tiegħu, minflok il-kliem "u minn żewġ xhieda, u, jekk ir-radd ta' l-oġġetti jsir matul il-kompilazzjoni, mill-maġistrat ukoll." għandhom jidħlu l-kliem "jew, jekk ir-radd ta' l-oġġetti jsir matul il-kompilazzjoni, mill-maġistrat.";

(b) is-subartikolu (2) tiegħu għandu jitħassar; u

(ċ) is-subartikolu (3) għandu jiġi enumerat mill-ġdid subartikolu (2).

Żieda ta' artikolu ġdid 683A mal-liġi prinċipali.

34. Minnufih wara l-artikolu 683 tal-liġi prinċipali, għandu jiżdied dan li ġej:

"Bejgħ bi rkant ta' proprjetà li ma ssirx talba għaliha minn sidha.

683A. Id-dispożizzjonijiet ta' l-artikoli 674, 675 u 676 għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għal oġġetti li jkollhom x'jaqsmu ma' proċeduri kriminali jew li jkunu akkwistati b'kull mod li jkun b'mezz ta' reat jew ikollhom b'xi mod x'jaqsmu ma' reat, u għall-oġġetti deskritti fl-artikolu 673, meta dawk l-oġġetti ma tkunx saret talba għalihom minn sidhom jew minn min ikollu titolu leġittimu għalihom wara li jkunu għaddew ħames snin, li jibdew jgħoddu:

(a) meta proċeduri kriminali jkunu nbdew, mill-jum li fihom dawk il-proċeduri jkunu definittivament ingħalqu;

(b) meta l-awtur tar-reat jkun assenti jew mhux magħruf, mill-jum li fih l-Avukat Ġenerali jiċċertifika bil-miktub li dawk l-oġġetti jistgħu jitneħħew; u

(ċ) meta l-oġġetti jkunu dawk deskritti fl-artikolu 673, mill-jum li fih dawk l-oġġetti jiġu taħt l-awtorità tal-qorti.".

Mgħoddi mill-Kamra tad-Deputati fis-Seduta Nru. 417 tal-25 ta' Lulju, 1990.

LAWRENCE GONZI
Speaker

P. MUSCAT TERRIBILE
Skrivan tal-Kamra tad-Deputati